

De testamentkwestie

Melanie is nog jong, maar heeft toch al een testament opgesteld. Dat deed Jan ook toen hij vijf jaar geleden een ingreep aan het hart moest ondergaan. **Waarom kan het nuttig zijn om nu al uw nalatenschap te regelen?**

Waarom hebben jullie allebei besloten om nu al jullie nalatenschap te regelen?

Jan: "Het was een bewuste keuze. Ik heb al vroeg veel van mijn vrienden verloren. Op mijn zeventiende was ik oprichter van de Oxfam-wereldwinkels en bij de start van de winkel in Brugge waren we met z'n achten. Twee maanden na de opening zijn er vijf van die vrienden verongelukt. Daarna zijn er ook nog vier mensen verongelukt van de scouts-groep waarin ik actief was. Die ervaringen hebben me getekend. Uiteindelijk heb ik vijf jaar geleden beslist om een testament op te maken, ook omdat ik ondertus-

sen nog een zware medische ingreep heb ondergaan. We denken in deze tijd allemaal dat we lang zullen leven, maar dat is niet zeker - het kan heel plots gedaan zijn. Als voorzitter van testament.be zie ik elke dag de mooie gevolgen van mensen die hun nalatenschap al in orde hebben gebracht, maar ook de jarenlange lijdensweg als dat niet het geval is. Ik vond dat ik niet langer mocht wachten."

Melanie: "Ik heb nog geen mensen uit mijn directe omgeving verloren, maar ik vind het belangrijk om een positieve bijdrage te kunnen leveren aan de maatschappij. Ook als ik er niet meer ben. Door mijn engagement

bij het Ethisch Vegetarisch Alternatief - dat overigens ook als goed doel is aangesloten bij testament.be - besepte ik dat je niet moet wachten tot je ziek of oud bent om je nalatenschap te regelen. Bovendien hebben mijn partner en ik geen kinderen, en zijn we ook niet van plan om er te hebben in de toekomst, dat was een extra argument. Het is een fijne en geruststellende gedachte om te weten dat mijn nalatenschap alvast geregeld is."

Tragedies vermijden
Hoe zijn jullie concreet te werk gegaan?

Melanie: "Ik heb me laten leiden door de informatie die ik vond op de site van

ID

Melanie Jaecques (33)
Psychologe van opleiding en actief bezig met EVA (Ethisch Vegetarisch Alternatief).

MELANIE

"OMDAT IK GEEN KINDEREN HEB, IS HET EEN FIJNE EN GERUSTSTELLEND GEDACHTE DAT MIJN NALATENSCHAP ALVAST GEREGLD IS MET EEN TESTAMENT"

Jan Rachels (59) Was nauw betrokken bij **Greenpeace** en de oprichting van **Oxfam-wereldwinkels**. Jan is ook voorzitter van **testament.be** een vzw die ervoor ijvert om een goed doel op te nemen in uw nalatenschap.

JAN

“DE OXFAM-WERELDWINKEL IN BRUGGE BESCHOUW IK ALS MIJN ‘KINDJE’. IN OVERLEG MET MIJN VROUW EN KINDEREN WERD DIE OOK OPGENOMEN IN MIJN NALATENSCHAP”

testament.be. Daarna is er ook nog iemand van de organisatie langs geweest om alle mogelijkheden te bekijken en kreeg ik ook een voorbeeldtestament doorgestuurd. Het is erg belangrijk om de juiste formulering en juridische termen te hanteren. Ik heb mijn testament nog niet neergelegd bij de notaris, maar ik ben wel van plan om dat te doen. Het is in België niet verplicht, maar het geeft je wel de zekerheid dat wat je wilt ook wordt uitgevoerd als je ‘papiertje’ verloren gaat.”

“Ik heb het ook verteld aan mijn naaste familie - mijn partner, ouders, broers en zussen. In ons land wordt er altijd van uitgegaan dat alles naar je familie gaat na je overlijden. Als je dat doorbreekt, wil je toch liever niet dat ze zich rot schrikken wanneer ze bij de notaris staan, mocht er plots iets met je gebeuren...”

Jan: “Voor mij was het van meet af aan duidelijk dat ik iets wilde nalaten aan de Oxfam-wereld-

winkel in Brugge, die ik beschouw als mijn kindje omdat het mijn eerste groot engagement was. Ik sta nog steeds achter de idealen, dus heb ik beslist om het beschikbare gedeelte van mijn erfenis aan hen na te laten. Omdat ik gehuwd ben en drie kinderen heb, heb ik alles wel eerst overlegd met mijn vrouw en kinderen. In België is het trouwens niet mogelijk om je kinderen te onterven - ik ben het voor alle duidelijkheid ook niet van plan (*lacht*) - maar dat is iets wat in Groot-Brittannië bijvoorbeeld wel kan.

Daarna heb ik een kladversie opgemaakt, alles door de notaris laten nakijken en ten slotte het testament herwerkt én laten registreren. Als voorzitter van testament.be heb ik al te vaak tragedies meegemaakt, waarbij mensen mij trots een handgeschreven testament kwamen tonen dat dan bij hun overlijden plots ‘onvindbaar’ is. Als je je testament laat registreren, ben je zeker dat zo iets niet gebeurt.”

Op welke manier kan de bank daarbij helpen?

Jan: “Ik ben zelf al heel lang klant bij BNP Paribas Fortis en de persoonlijke adviseurs daar kunnen je prima advies geven. Zo is er bijvoorbeeld de fameuze ‘generatiesprong’, waarbij mensen kunnen nalaten aan hun kinderen, maar ook meteen aan hun kleinkinderen. Op die manier kan een kleinkind dat in de erfenis opgenomen is, zelfs voor een klein bedrag, het huis van oma of opa aankopen (met toepassing van een verlaagd registratierecht), en daarbij nauwelijks successierechten betalen. Als je contact hebt met je bank en je bezit een bepaald vermogen, is het toch wel interessant om dat eens na te vragen. De filosofie achter de ‘generatiesprong’ is dat bij een erfenis jonge mensen, zoals kleinkinderen, nog veel meer middelen nodig hebben dan oudere. Zij staan vaak aan het begin of midden van het uitvoeren van hun plannen en idealen. Mijn vader is op dit moment 92, en als

JAN

“VOOR DE, VRIJ TECHNISCHE, BEREKENING VAN DE SUCCESSIERECHTEN KUNT U EEN BEROEP DOEN OP DE EXPERTS VAN BNP PARIBAS FORTIS”

mijn zuster en ik van hem erven als hij overlijdt, ga ik op mijn zeventigste geen grote werken meer doen. Maar mocht ik geerfd hebben toen ik dertig was, zou de kans groot zijn dat ik met die vrijgekomen middelen wel iets zou doen. Toch goed om weten, dus.”

Testamentair gezag Zijn er financiële, fiscale of andere redenen om alles nu al te regelen?

Melanie: “In mijn geval niet: omdat ik alles nalaat aan EVA, zijn er geen bijzondere voordelen aan verbonden.”

Jan: “Ook in mijn geval zijn er geen fiscale of an-

dere voordelen mee gemeoid. Voor mij is wat ik ‘het geluk van geven’ noem wel heel belangrijk. Er bestaat zoiets als ‘testamentair gezag’: ik geef aan dat er naast mijn gezin - uiteraard een heel belangrijk gegeven in mijn leven - ook andere dingen toe doen. Misschien kan ik die filosofie doorgeven aan mijn kleinkinderen. Er zijn veel mensen zonder kinderen en de meesten van ons bezitten veel meer dan vroeger. Waarom zou je daar niet een stukje van willen delen? Onlangs had ik nog een mevrouw bij me die een duolegaat liet opstellen voor de organisatie waar-

in haar nichtje vrijwilligster is. Twee generaties ontmoeten elkaar op die manier in ‘het schenken’. Da’s toch mooi?”

Wat is zo’n duolegaat precies?

Melanie: “Een duolegaat is interessant als je bezittingen nalaat aan niet-naaste familie of vrienden: die betalen normaal zeer veel successierechten, maar als je daarnaast ook een deel nalaat aan een goed doel, meestal een vzw, betaalt die bij een duolegaat de successierechten van de andere begunstigde(n). Door deze techniek krijgt dus die andere begunstig-

de een hoger nettobedrag dan wanneer je geen deel nalaat aan een goed doel. Daardoor ontstaat er een win-winsituatie waarbij alle erfgenamen beter af zijn. Voorwaarde is wel dat, na de verrekening en betaling van de last die u aan de staat moet afstaan, er een substantieel bedrag (en dus voordeel) overblijft voor het goede doel.”

Jan: “De successierechten in België zijn progressief: hoe meer je erft, hoe meer je betaalt, dat gaat dus in schijven. Die berekening is vrij technisch, maar daarvoor kun je een beroep doen op de experts van BNP Paribas Fortis of de notaris. Als je erft als kind, betaal je, tenzij je ouders heel rijk zijn, eigenlijk toch re-

latief weinig successierechten. Het begint bij 3%, denk ik, dus voor de doorsnee-Belg valt dat best mee. Maar als je iets nalaat aan je neef of aan je vrienden, kunnen de successierechten in de Vlaamse Regio oplopen tot 65% voor wat betreft de hogere schijven. Dat is een van de redenen waarom het duolegaat aan populariteit wint. Nu, België is op het gebied van successierechten ook een ingewikkeld land: die rechten zijn een gewestmaterie, wat maakt dat de tarieven verschillend zijn in Vlaanderen, Brussel en Wallonië. Belangrijk om weten daarbij is dat het bij een nalatenschap altijd de woonplaats van de overledene is die telt.”